

ГЕРОЙ ЛИТЕРАТУРНОГО ТВОРУ

Остап Бендер («12 Стільців» Є.Петров, І.Ільф)

ТЕРМІНОЛОГІЯ:

Епос: (герой, персонаж, характер, образ, система персонажів)

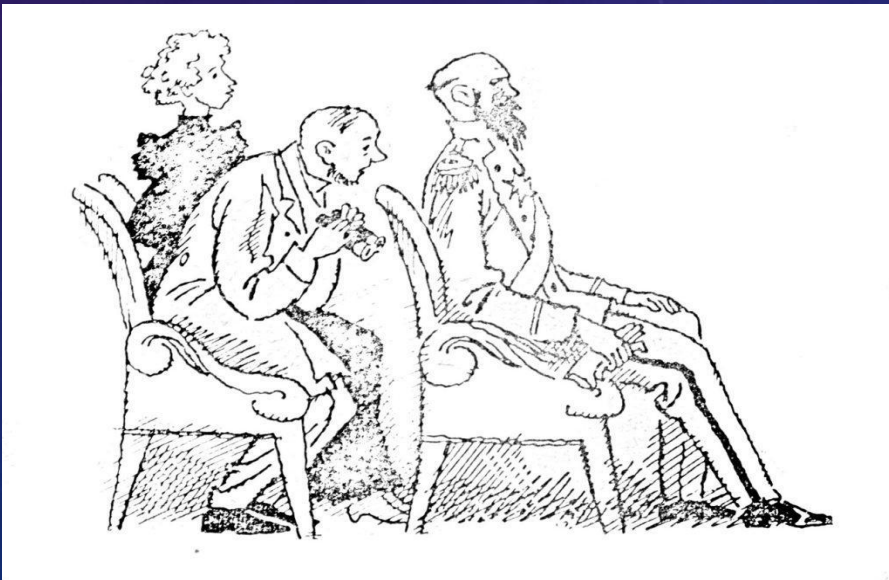
М.М.Бахтін: «...видима і оформлена індивідуальність...».

«Ціннісний центр», «носій основної події», «конкретний предмет авторської естетичної думки...».

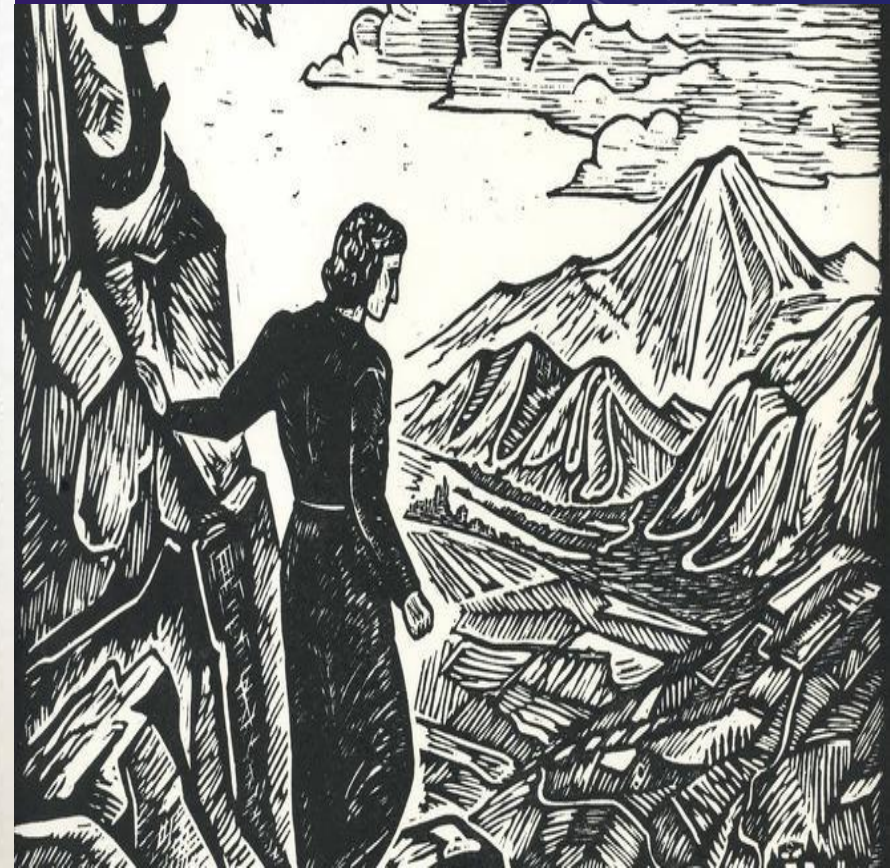
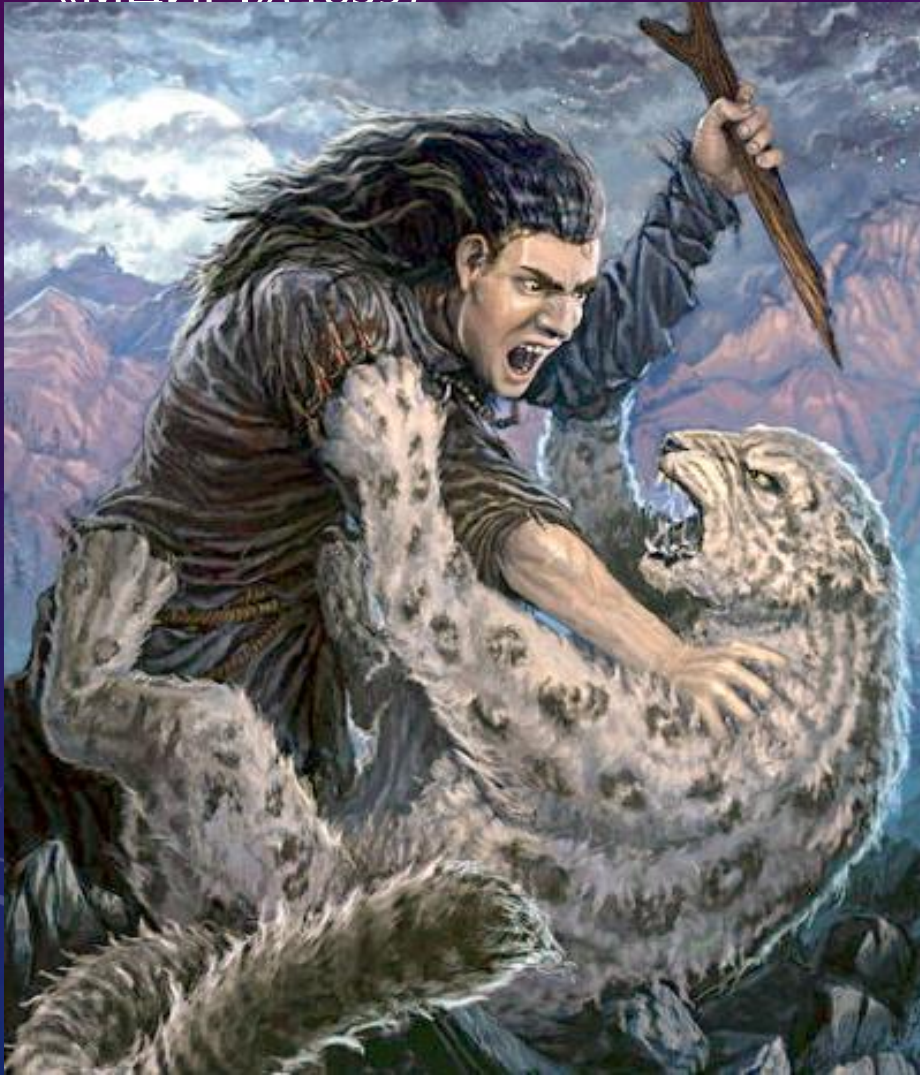
Терміни корелюють та взаємозаміщують один одного, але є і суттєва різниця.

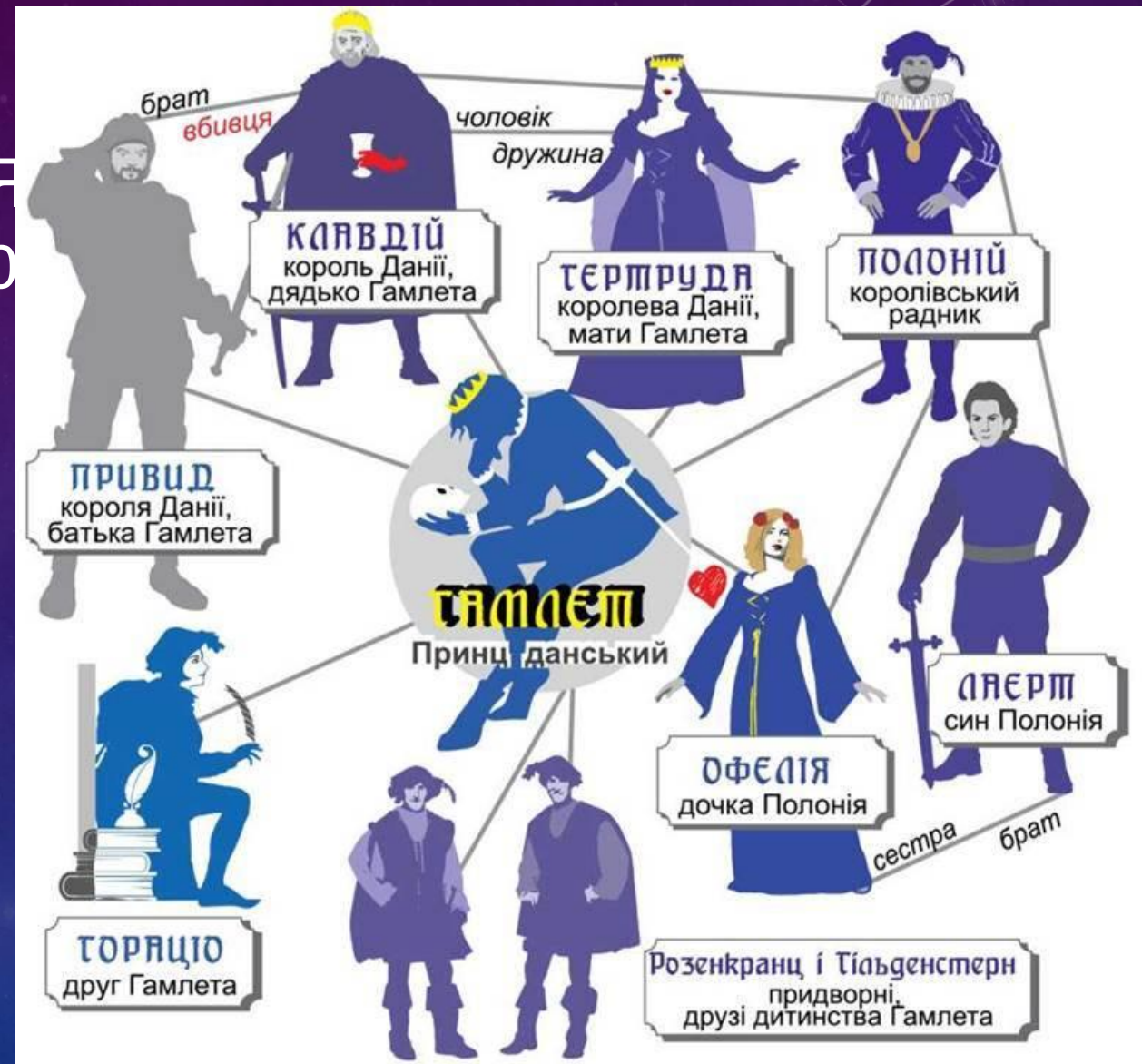
ЛІТЕРАТУРНІ ТИПИ: МАЛЕНЬКА ЛЮДИНА, ЗАЙВА ЛЮДИНА, НОВА ЛЮДИНА

ЛІРИЧНИЙ ГЕРОЙ, ЛІРИЧНИЙ СУБ'ЄКТ, ALTER EGO-АВТОРА (ЛІРИКА)
НІКОЛИ НЕ ДОРІВНЮЄ АВТОРУ!!! НАПРИКЛАД, ПОЕМА М.ЛЕРМОНТОВА
«МЦИРІ»(1839)

ДІЙОВА ОСОБА (ДРАМАТУРГІЯ) В.ШЕКСПІР «ГАМЛЕТ»(1599-1601)

ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛІТЕРАТУРНИХ ПЕРСОНАЖІВ:

- Ім'я персонажа;
- Портрет;
- Мовлення;
- Сон;
- Інтер'єр;
- Пейзаж;
- Сюжет (події, вчинки);
- Композиція (художня побудова, розташування персонажів)

ІМ'Я ЛІТЕРАТУРНОГО ПЕРСОНАЖА

Повні за структурою
(ім'я, прізвище, по-
батькові)

Неповні за структурою
(тільки ім'я або прізвище)

Промовисті (імена з прозорою семантикою,
яка вказує на певну рису характеру, звичку,
ваду...)

Наприклад: Правдін, Скотінін, Победоносиков,
Оптимістенко, Раскольников, Ю Живаго,
Собакевич,

Особливу увагу варто приділити випадку з безіменними
персонажами!

Алина

В переводе с латинского «чужая», «другая» или
«иная».

активная, любознательная,
честная и открытая

Марина

Происхождение имени Марк

Имя **Марк** производное от греческого имени Маркос, которое в свою очередь имеет латинские корни и в переводе от слова "marculus" означает "молоток". По другой версии имя Марк французского происхождения и в переводе имя означает "маркиз".

Производные: Маркуха, Маркуша, Маркуся, Мася, Мартуся, Туся, Мара, Мака

Марк

- Ім'я літературного персонажа може інформувати про:
- - національність;
- - соціальне походження та становище;
- - вік;
- - професію або діяльність;
- - внутрішній світ;

ПОРТРЕТ ЛІТЕРАТУРНОГО ПЕРСОНАЖА – ЗОБРАЖЕННЯ ЗОВНІШНОСТІ ПЕРСОНАЖА

Деталізований (поданий у динаміці,
повторюваний)

Психологічний –
зображення
зовнішності героя
з експлікацією його
внутрішнього світу
(доробок 19 ст.)

Фрагментарний (мінімальне
зображення зовнішності.
Автор може вказати на одну-
дві

МОВЛЕННЯ ПЕРСОНАЖА

Усне:

- монолог
- діалог
- повідок

Письмове

- : - листи
-

Внутрішнє:

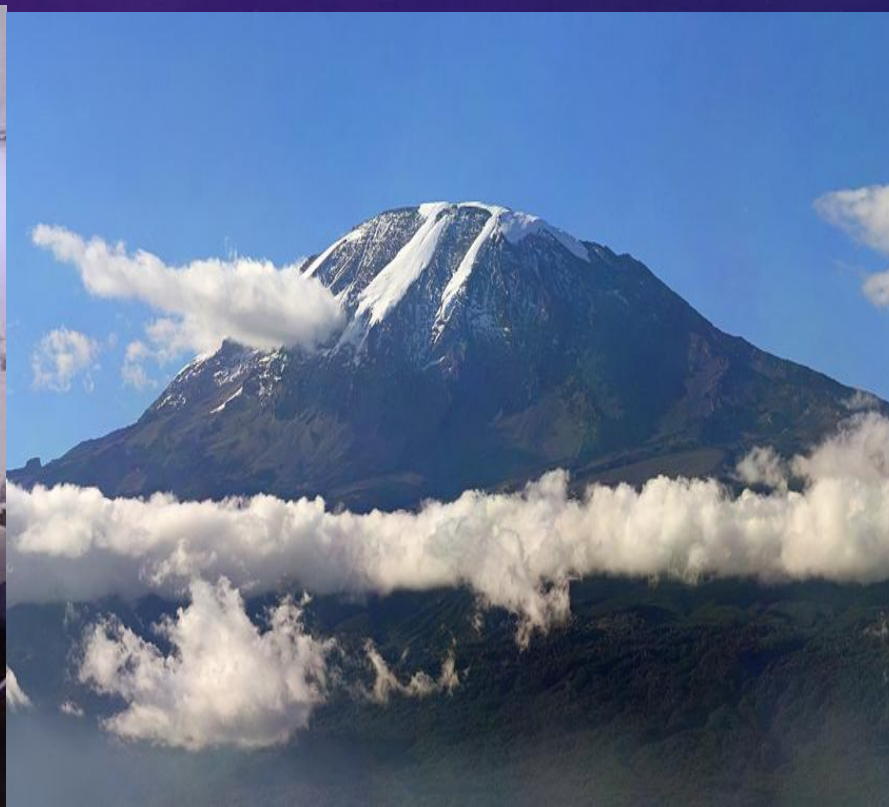
- внутрішній монолог

ІНТЕР'ЄР – ОПИС ПРИМІЩЕННЯ В ЛІТЕРАТУРНОМУ ТВОРІ (МОЖЕМО ОТРИМАТИ БАГАТО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ГЕРОЯ) Б.ПАСТЕРНАК «ЗИМОВА НІЧ», МУЗЕЙ М.А. БУЛГАКОВА («БІЛА ГВАРДІЯ»)

ПЕЙЗАЖ – ОПИС ПРИРОДИ В ЛІТЕРАТУРНОМУ ТВОРІ (ОСОБЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ ВІДІГРАЄ У ЛІРИЦІ) НАПРИКЛАД, Е.ХЕМІНГУЕЙ «СНІГИ КІЛІМАНДЖАРО»

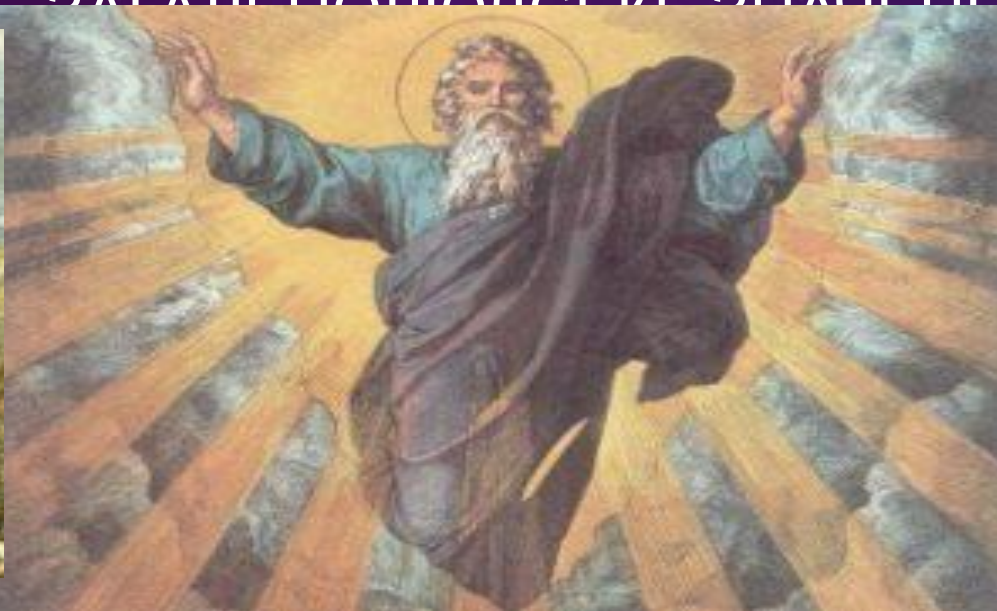
СОН ПЕРСОНАЖА. ВИКОНУЄ НАЙЧАСТІШЕ ПРОРОЧУ, ПРОГНОСТИЧНУ ФУНКЦІЮ (АВТОР РОЗКРИВАЄ МАЙБУТНЄ, ТАКИМ ЧИНОМ ПОПЕРЕДЖУЄ)

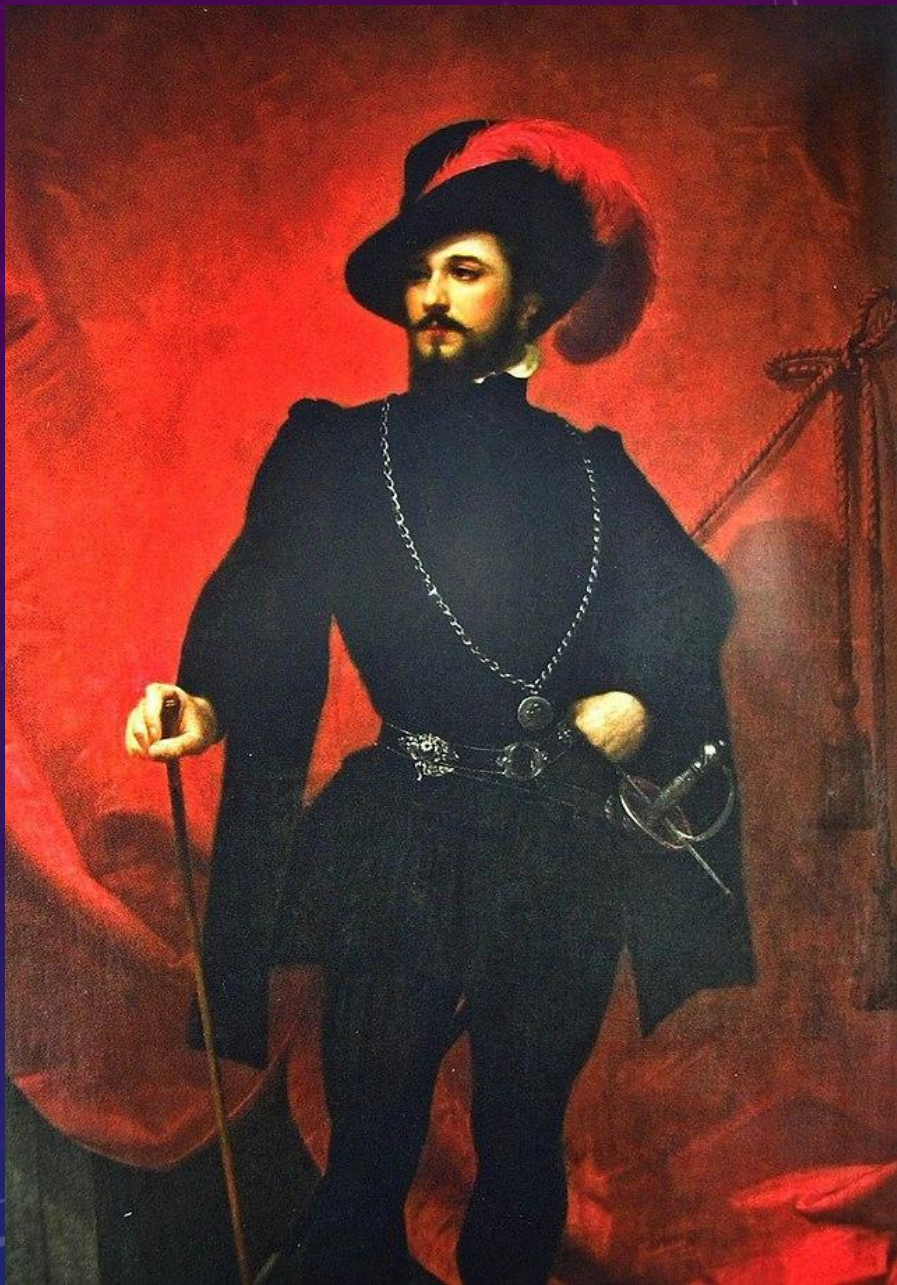

ВСІ ЗАСОБИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРСОНАЖІВ ВИКОНУЮТЬ ТАКІ ХУДОЖНІ ФУНКЦІЇ:

- **Характерологічна** (ім'я героя роману П.Зюскінда «Парфуми» **Жан** – найпопулярніше французьке ім'я, **Батист** - від Жан Батиста Мольєра, а також від англ. Baptize –Хреститель, **Гренуй** – від.фр. жаба – всі значення символічно, імпліцитно реалізовано в образі геніального парфумера);
- **Зображально-виражальна** (особливо яскраво реалізовано у портретах, наприклад, портрет Гобсека примушує читача асоціювати персонажа з тваринкою. Або опис кімнати героя роману К.Гамсуна «Голод» нагадує за формою труну, персонаж живе на межі, дійсно голодує);
- **Емоційно-експресивна** (вираження авторського ставлення до персонажа, наприклад Катюша Маслова з роману Л.М.Толстого «Воскресіння», поряд в варіантами Катька, Катерина);

ВІЧНІ ЛІТЕРАТУРНІ ПЕРСОНАЖІ – ЛІТЕРАТУРНІ ОБРАЗИ, ЯКІ МАЮТЬ ВЕЛИКЕ ЗАГАДНОПОПУЛЯРСЬКЕ ЗНАЧЕННЯ

Д.Караваджо «Поцілунок Іуди»

ТИПОЛОГІЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ПЕРСОНАЖІВ:

- **Реально-історичні** (Наполеон, Понтій Пилат, Юлій Цезар, Кутузов...)
- **Вигадані** персонажі (створені виключно авторською фантазією)
- Персонажі, які мають **прототипи** (Робінзон Крузо, Наташа Ростова...). **Прототип – реальна людина, яка послужила основою художнього образу.**

Всі вище названі персонажі являються життєподібними.

- Умовні персонажі **нежиттєподібного типу** (персоніфіковані речі, фантастичні істоти, сили: недотикомка(Ф.Сологуб «Мелкий бес»), кепка С.Кржижановський «Сірий фетр», кисть руки «Сбежавшие пальцы»...)